

דברי סיכום לפרק "רבי אליעזר דמילה"

אף כי רובו של פרק זה מוקדש להלכות מילה אין הוא מקיף את הלכות מילה כולן, שרובן מבוארות בפרק אחר בתלמוד (פרק 'הערל' במסכת יבמות). מכל מקום כל הנוגע למילה בשבת וביום טוב נתברר וסוכם כאן בצורה יסודית. בעיקרי הדברים נקבעה ההלכה כי מצות המילה היא לברא (מלבד עבודת הקרבנות בבית המקדש) דוחה את השבת. כן נפסקה הלכה שלא רק שמצוה זו בלבד דוחה את השבת, אלא גם שמכשירי המילה וההכנות לה אין בכוחם לדחות את השבת, אף אם בשל כך יהא צורך לדחות את המילה ליום אחר. כמרכן נקבע שבכל מקרה של ספק מכל סוג שהוא, בין ספק יום או לילה, בין ספק במינו של התינוק — אין מלים אותו בשבת אלא דוחים את המילה לאחר מכן. בין הספקות שנתבררו בפרק זה היה גם המקרה המיוחד של מי שנולד מהול אשר סוכם בהלכה כי מצות הטפת דם ברית אף היא חלק ממצוות המילה, והיא נכללת בגדר מצוה זו ודוחה את השבת.

לעומת צמצום זה של כוח המילה לדחות את השבת הרי מצד האחר רואים אנו את ההיתר שניתן למול בשבת בשלם ביותר, ומשעה שניתן למול לא זו בלבד שמותר למוהל לעשות את מצות המילה בכל פרטיה ודקדוקיה, ולא רק לעשות את חלקה המתחייב מן התורה, אלא אף מי ששגג וטעה אגב רצונו לקיים את מצוות המילה אינו נדון כשאר שוגגים, אלא כשוגג בתוך ברדת המצוות ונפטר מן העונשים המחוייבים בשאר השוגגים בשבת.